

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

PORTEKİZ PAZARI VE İHRACAT POTANSİYELİ

Gülsüm AKTAŞ
Lizbon Ticaret Müşaviri
25 Mayıs 2021

SUNUM PLANI

TEMEL BİLGİLER

EKONOMİK GÖRÜNÜM

DIŞ TİCARET

TÜRKİYE-PORTEKİZ TİCARET

TÜRKİYE-PORTEKİZ YATIRIM

DEĞERLENDİRME-SORUNLAR VE FIRSATLAR

TEMEL BİLGİLER

GENEL BİLGİLER	
Yüzölçümü	92.212 Km2
Nüfusu	10,4 Milyon (2015)
İdari Yapı	18 Bölge ve 2 Otonom Bölge (Madeira ve Azorlar)
Önemli Şehirler	Lizbon (2,1 milyon) (Çevresiyle birlikte 2,8 milyon) Porto (1,7 milyon) Braga, Coimbra, Setubal, Faro
Karayolları Uzunluğu	14.310 Km (Otoyol Uzunluğu 1/5)
Demiryolları Uzunluğu	3.075
Havaalanı Sayısı	15 (Otonom Bölgelerde 11)
Başlıca Limanlar ve Sevkiyat Noktaları	Sines, Leixões (Porto), Lizbon, Setubal, Aveiro (toplam liman sayısı 12)

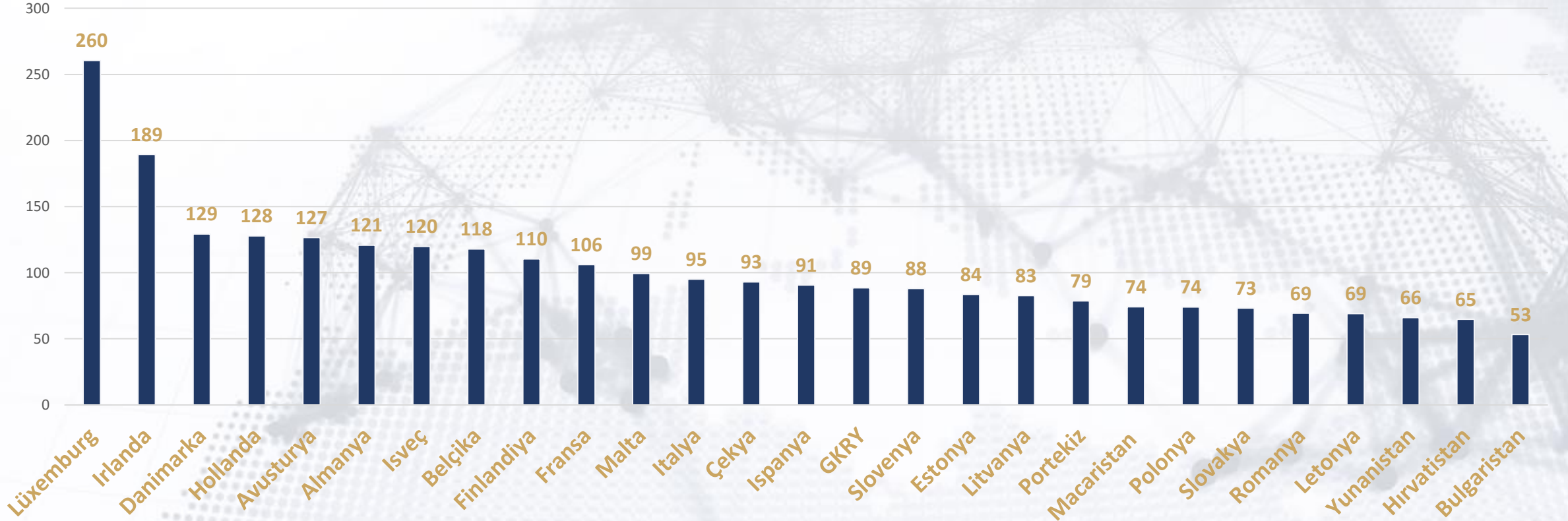
EKONOMİK GÖRÜNÜM

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER	2018	2019	2020
GSYH (Milyar €, Cari Fiyatlarla)	204,3	212,3	202
Kişi Başına Milli Gelir (GSYH, €)	19.952	20.737	-
GSYH Büyümesi (%)	2,60	2,20	-7,6
İşsizlik Oranı (%)	6,6	6,4	6,8
İşgücü (Milyon)	5,2	5,1	5,2
Kamu Borcu/GSYH (%)	122	117	133,6
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	0,39	-0,09	-1,1
Bütçe Açığı/GSYH (%)	0,30	+0,10	5,7
Enflasyon Oranı (%) (HICP)	1,2	0,3	-0,4

EKONOMİK GÖRÜNÜM

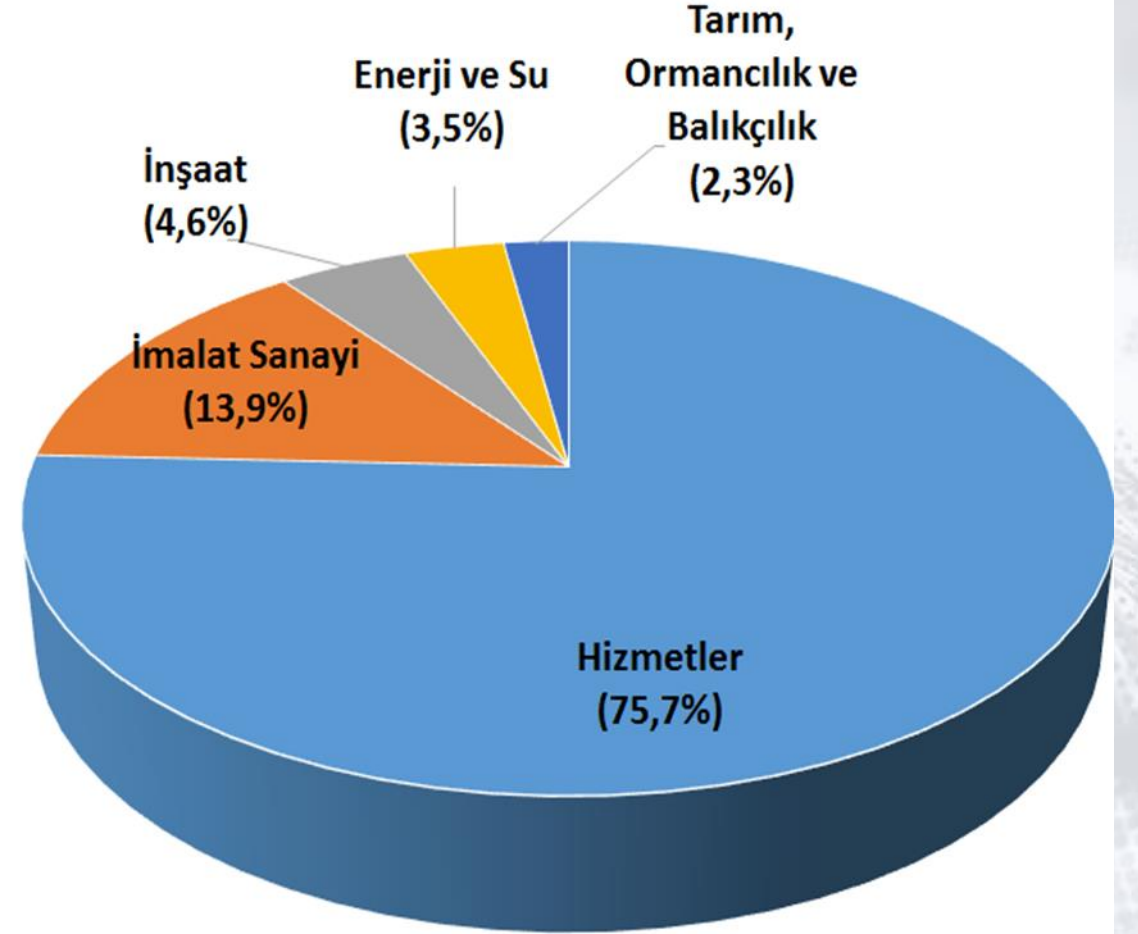
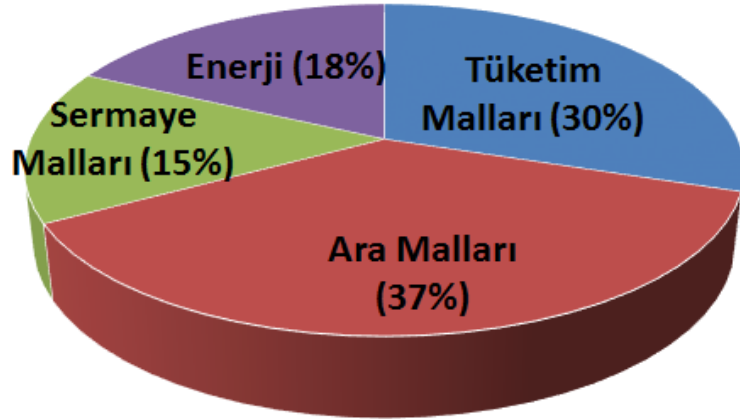
KİŞİ BAŞINA DÜŞEN GSYİH (AB Ort=100)
PORTEKİZ=79

SEKTÖRLERİN GSYİH PAYI

Ana Mal Grupları İtibariyle Sanayi Üretim Payları

BAŞLICA SEKTÖRLER

İmalat sanayinde Başlıca Sektörler

- Motorlu kara taşıtları ile aksam ve parçaları,
- Rafine edilmiş petrol ürünleri
- Kağıt ve karton ürünleri,
- Ayakkabı, giyim eşyaları,
- Şarap ve mantar sanayi

Gelişen sektörler

- Yüksek teknoloji içeren otomotiv ve aksamaları,
- Elektronik ürünler,
- Yenilenebilir enerji
- İlaç
- Bilgi ve iletişim sektörlerine bağlı yeni sanayi kolları
- Havacılık ve uzay teknolojisi

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Covid-19 Güncel Durum Ve Alınan Tedbirler-1

- Portekiz'e Türkiye'den Girişler: Portekiz'e girişler zorunluluk arz eden durumlar dışında (essential flights) mümkün bulunmamaktadır. En fazla 72 saat önce yapılmış negatif sonuçlu test.
- Portekiz, 2020 yılından beri dönem dönem tam kapanmaya gitmektedir. Son olarak, 10 milyon nüfusla Yılbaşından sonra günlük 13.000 vaka ve 300 ü aşan vefat sayılarıyla tam kapanmaya girmek zorunda kalmıştır. Son olarak 5 Nisan tarihinden itibaren kontrollü açılmalar başlamış ve şu anda kapalı olan hiçbir işletme bulunmamaktadır.

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Covid-19 Güncel Durum Ve Alınan Tedbirler-2

- Ekonomik önlemler; vergi ödemelerinin ertelenmesi,
- İcra takiplerinin durdurulması, sosyal güvenlik ödemelerinden muafiyet sağlanması,
- iş sözleşmelerinin devamını sağlamak için işçi ücretlerinin %70nin ödenmesi,
- Küçük ve orta boy işletmelere 300 milyon avroluk kredi, start up firmalara 400 milyon avroluk kredi sağlanması , AB SURE fonundan işsizlikle mücadele için alınan destek
- Covid 19 la mücadelede kullanılan tüm malzemelerin KDV ve gümrük muafiyetinden yararlandırılması konusunda daha pek çok önlem alınmıştır.
- Ancak en etkili ve ekonomiyi uzun vadede rahatlatacak tedbirler, AB'nin Covid-19'a karşı "Toparlanma ve Dayanıklılık Plan"ı çerçevesinde üye ülkelere sunacağı ekonomik destek olacaktır.
- Öte yandan, derecelendirme kuruluşu Moodys'in yayımladığı bir rapora göre; Covid 19'un GSYİH sı ile işgücünün küçük ve orta boy işletmelerde yoğunlaştığı ekonomilerde (Portekiz, Yunanistan ve İtalya gibi) toparlanmanın çok daha uzun süreceği belirtilmiştir.

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Mal ve Hizmet Ticaretine Etkisi

- Mal ihracatı ve ithalatında sırasıyla % 10,2 ve% 15,2 düşüş.
- İhracatında en önemli kategoriler olan; motorlu kara taşıtları ve diğer ulaşım araçları ihracatında %18, plastik ürünlerde %8, metallarda %7,5, makinelerde % 5; ayakkabı gruplarında %hazır giyimde %17; mineral yakıtlarda %32 azalma görülmüştür.
- İthalatında makinelerde, motorlu kara taşıtlarında ve mineral yakıt gruplarında sırasıyla % 9,4, %34,5, %35, 4 ve hazır giyimde %22 oranında azalmalar olmuştur.
- Hizmet sektöründe 2019 yılında toplamda 35,6 milyar avro olarak gerçekleşen ihracat 2020 yılında 22,3 milyar avro seviyesine gerilemiştir. 2019 yılında hizmet sektörü ihracatının %51'ini turizm sektörü sağlamakta iken, ülkenin Covid etkisiyle yaşadığı kapanmaya bağlı olarak sektörün hizmet ihracatı içindeki payı %34 e gerilemiştir. 2019 yılında 18,2 milyar Avro seviyesinde olan turizm gelirleri 2020 yılında 7,7 milyar Avro seviyesine gerilemiştir.
- 2020'de yük taşımacılığına ilişkin olarak ise tüm ulaşım modları bir önceki yıla göre azalarak: hava taşımacılığında % 30,2 (2019'da +% 12,1), demiryolu -% 7,6 (2019'da -% 12,0) , kara yolu -% 15,0 (2019'da% -2,2) ve deniz -% 6,9 (önceki yıl -% 5,6) seviyelerinde gerileme olmuştur.

AB'ye Sunulan Toparlanma ve Dayanıklılık Planı

- Ulusal sağlık hizmetlerinin yenilenmesi, sosyal konut yapımı da dahil yeni konut projeleri, sanayileşme ve tarım için inovasyon, altyapı,metro hatlarının genişletilmesi ve başta eğitim ve kamu olmak üzere tüm alanlarda dijital geçişin sağlanması ile sanayinin karbondan arındırılması başlıklarında toplamda 16,6 milyar avroyu aşan bir plan çerçevesinde AB'nin büyük bir bölümü hibe olan desteğinden faydalanılacaktır.
- Ulusal sağlık sistemi, konut,fakirlikle mücadele, konut, yatırım ve inovasyon, altyapı,ormanlar, su yönetimi başlıklarında toplam 11 milyar avro
- İklim Değişikliği (2,9 milyar avro) Sürdürülebilir Hareketlilik, Sanayinin karbondan arındırılması, Sürdürülebilir bioekonomi,Binalarda Enerji verimliliğinin arttırılması , yenilenebilir enerji
- Dijital Geçiş (2,5 milyar avro)
- Dijital Okul, endüstri 4.0 şirketleri, Kamu Finansmanın Kalitesi ve sürdürülebilirliği, Ekonomik adalet, Kamu Yönetimi ve dijital operatifik

DIŞ TİCARET

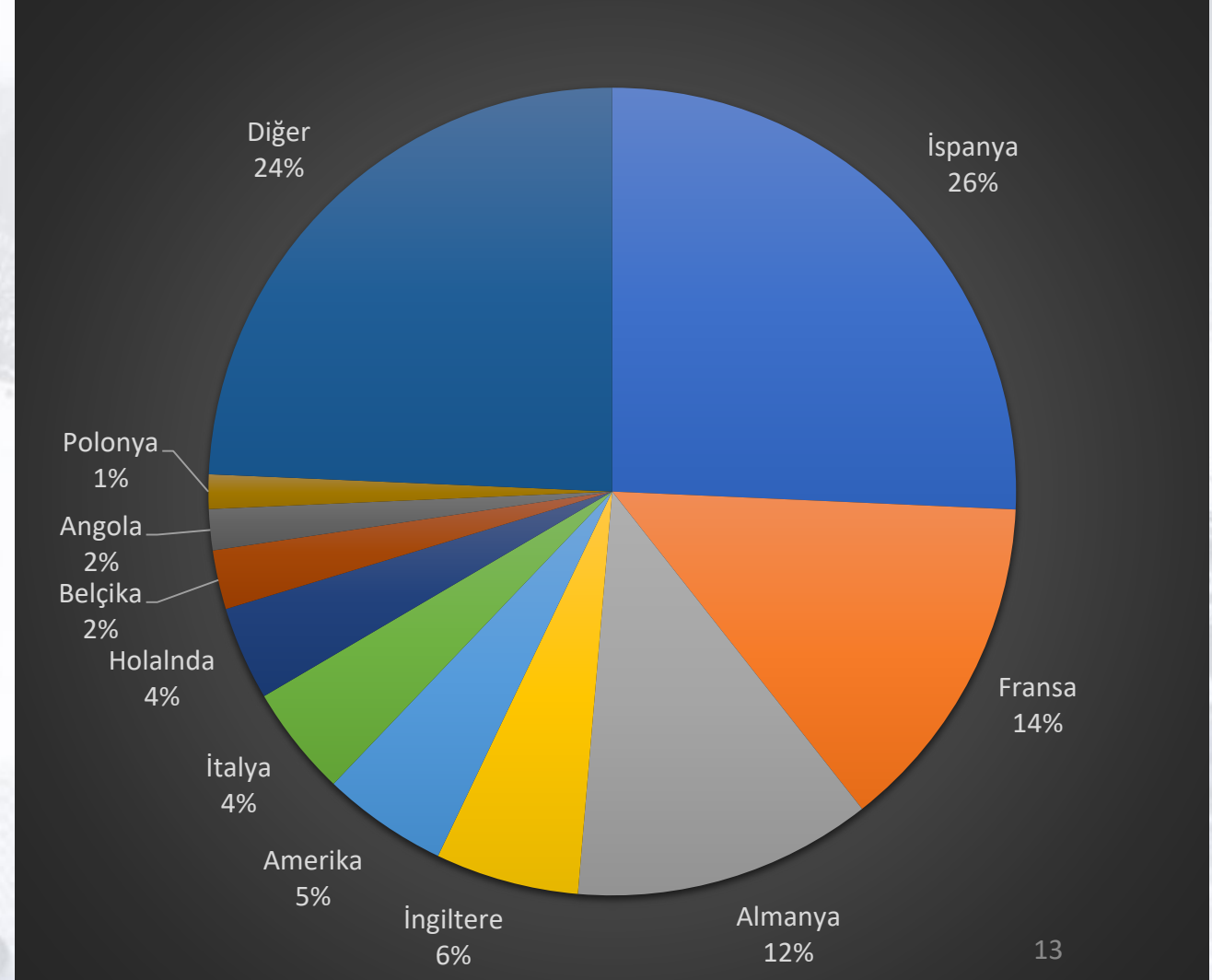
Portekiz Dış Ticaret Verileri/ mal (Milyar Avro)

	2018	2019	2020	Değişim 19-20(%)	2020/3	2021/3	Değişim (%)
İHRACAT	57,8	59,9	53,7	-10,3	14,5	15,4	6,2
İTHALAT	75,4	79,9	67,8	-15,1	19	18	-5
HACİM	133	139,8	121,5	-13	33,5	33,4	-0,2
DENGE	-17,6	-20	-14,1	-30	-4,5	-2,6	42

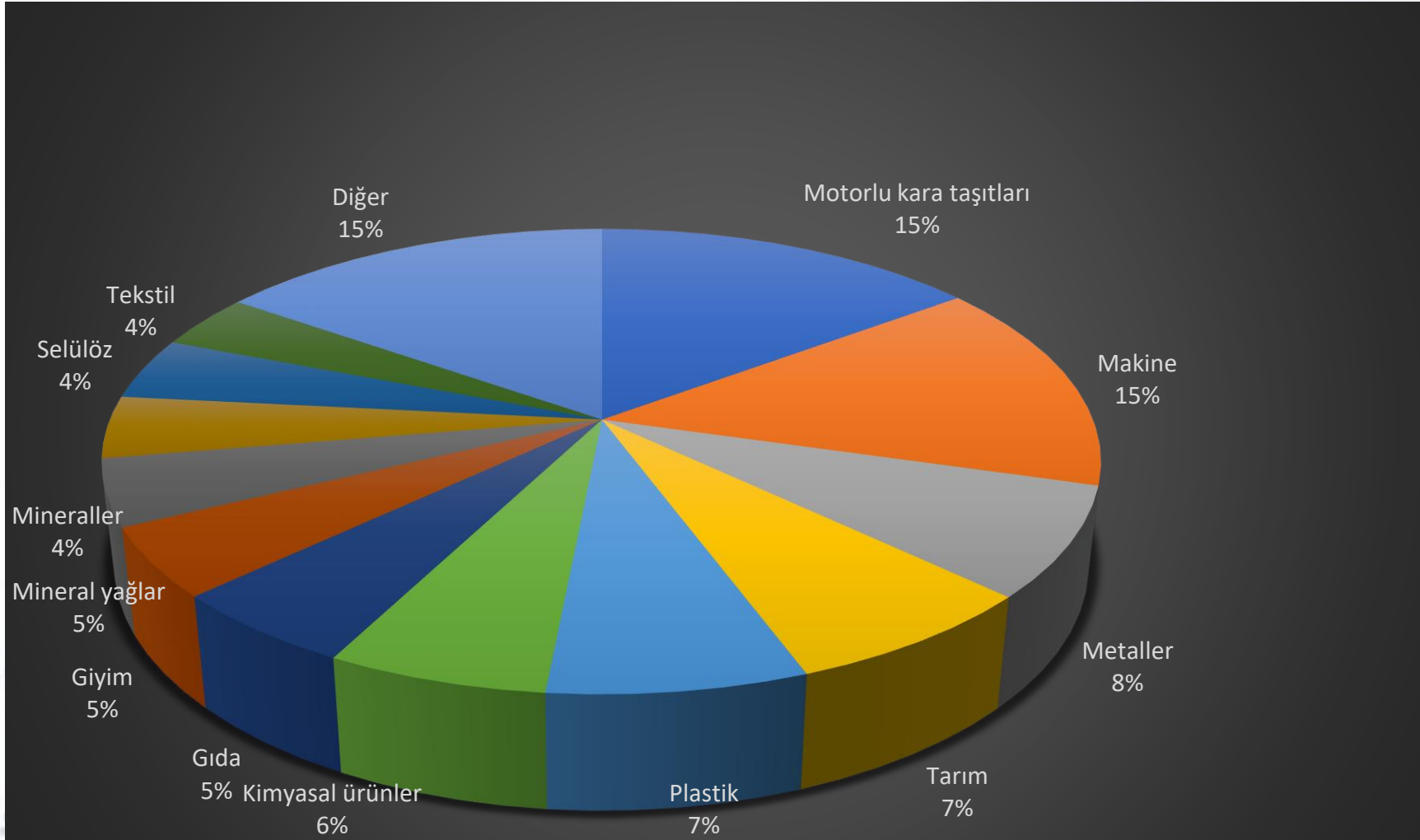
İHRACAT PAZARLARI

Sıralama	Ülkeler	Milyon Avro	2020	Değişim (%)	(%) Pay 2020
		2019	2020		
1	İspanya	14.811,2	13.670,2	-7,7	25,4
2	Fransa	7.746,2	7.271,4	-6,1	13,5
3	Almanya	7.182,5	6.368,6	-11,3	11,8
4	Birleşik krallık	3.628,8	3.053,5	-15,9	5,7
5	ABD	3.036,2	2.670,6	-12,0	5,0
6	İtalya	2.682,9	2.352,1	-12,3	4,4
7	Hollanda	2.341,0	1.997,3	-14,7	3,7
8	Belçika	1.370,2	1.259,5	-8,1	2,3
9	Angola	1.238,8	871,5	-29,7	1,6
10	Polonya	781,1	730,6	-6,5	1,4
LİSTE TOPLAMI		44.818,9	40.245,3	-10,2	49,4
TOPLAM		59.902,8	53.772,5	-10,2	100,0

İhracatın Sektörel Dağılımı

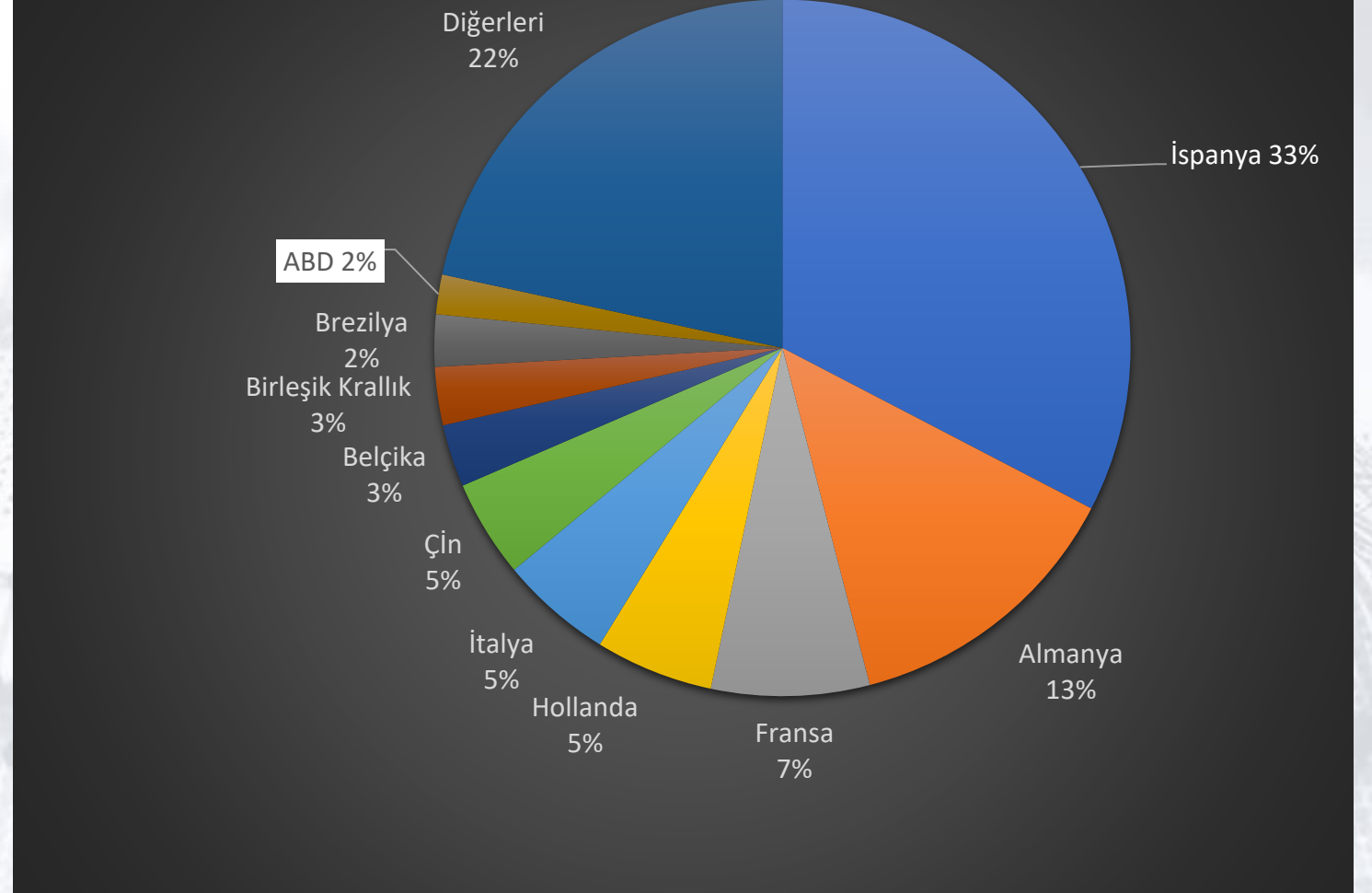

İTHALAT YAPILAN ÜLKELER

BİRLİK İÇİ TİCARET

	2019	2020
İhracat (%)	70,9	71,6
İthalat (%)	73,7	74,5

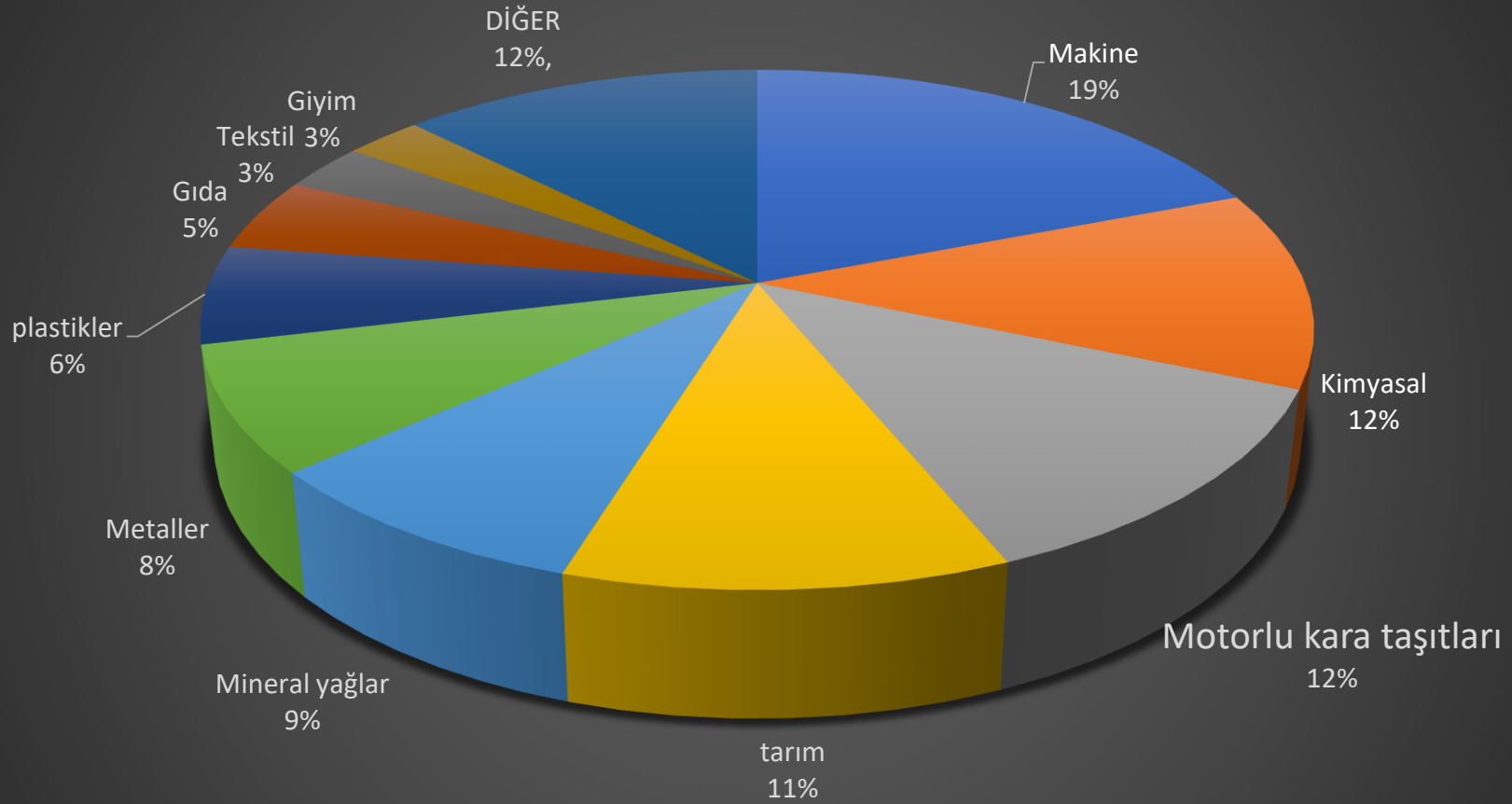
İTHALAT YAPILAN ÜLKELER

- İspanya, Almanya ve Fransa toplam ithalatın %53'ünü oluşturmaktadır.
- Portekiz'in ithalatında Türkiye, 13. sırada yer almaktadır.
- Portekiz'in ihracatında Türkiye, 16. sırada yer almaktadır.
- Kaynak:INE

Sıralama	Ülke	Milyon Avro		2020	2020
		2019	2020	Değişim	Pay(%)
1	İspanya	24.406,0	22.122,1	-9,4	32,6
2	Almanya	10.604,4	9.038,9	-14,8	13,3
3	Fransa	7.851,1	4.983,0	-36,5	7,3
4	Hollanda	3.975,1	3.717,6	-6,5	5,5
5	İtalya	4.109,3	3.538,5	-13,9	5,2
6	Çin	2.953,1	3.067,4	3,9	4,5
7	Belçika	2.432,3	1.965,4	-19,2	2,9
8	Birleşik Krallık	2.102,3	1.829,7	-13,0	2,7
9	Brezilya	1.027,5	1.639,8	59,6	2,4
10	ABD	1.476,5	1.247,1	-15,5	1,8
LİSTE TOPLAMI		60.937,5	53.149,5	-65,3	78,4
TOPLAM		79.977,0	67.823,0	-15,0	100,0

İthalatın Sektörel Dağılımı

PORTEKİZ'İN İHRACATINDA İLK 10 (İNE)

Sıra	Pozisyon	Ürün adı	Toplam İhracat (Avro)
1	8703	Binek otomobiller ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer mototlu taşıtlar, (steysin vagon ve yarış arabaları dahil)	3.129.057.759
2	8708	87.01 ila 87.05 arasında yer alan motorlu kara taşıtların aksam ve parçaları	2.825.859.860
3	2710	Petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2.074.009.137
4	6403	Dış tabanı kauçuktan plastik maddeden, kösseleden ve yüzü deriden ayakkabılar	1.296.664.156
5	9029	Devir adedi sayaçları, üretim sayaçları, taksimetreler, hız göstergeleri, takometreler	1.003.223.292
6	4802	Sıvanmamış kağıt ve karton, her boyutta perforé edilememiş delikli kağıt, kart	947.024.780
7	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar (dozlandırılmış veya dozlandırılmamış)	919.765.833
8	2204	Taze üzüm şarabı, üzüm sırası	847.716.893
9	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	846.237.793
10	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	835.498.691

PORTEKİZİN İTHALATINDA İLK 10 (İNE)

Sıra	Pozisyon	Ürün Adı	Dünya'dan Toplam İthalat (Avro)
1	8703	Binek otomobiller ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer mototlu taşıtlar, (steysin vagon ve yarış arabaları dahil)	3.383.272.586
2	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilenler)	3.359.831.273
3	8708	87.01 ila 87.05 arasında yer alan motorlu kara taşıtların aksam ve parçaları	2.510.108.745
4	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere karışık olan veya olmayan ürünlerden oluşan ilaçlar(dozlandırılmış veya dozlandırılmamış)	2.112.055.177
5	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1.268.588.628
6	8517	Telefon cihazları, ses görüntü cihazları.	1.010.893.356
7	8542	Elektronik entegre devreler	940.013.015
8	3815	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan reaksiyon başlatıcılar,	795.250.502
9	2710	Petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	789.252.462
10	8802	Diğer hava taşıtları, (helikopterler, uçaklar),uzay araçları(uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar	789.184.257

TÜRKİYE-PORTEKİZ İKİLİ TİCARET (INE)

	Ülkenin Toplam İhracatı (€)	Türkiye'nin Ülkeden İthalatı (€)	Tr Pay (%)	Ülkenin Toplam İthalatı (€)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı (€)	Tr Pay(%)	Türkiye-Ülke Arası Toplam Dış Ticaret Hacmi (€)
2017 Yıllık	55.017.987.697	385.449.401	0,70	69.688.564.626	663.686.258	0,95	1.049.135.659
2018 Yıllık	57.849.991.618	439.686.123	0,76	75.439.246.300	882.720.974	1,17	1.322.407.097
2019 Yıllık	59.902.809.944	555.828.343	0,93	79.977.128.345	961.911.199	1,20	1.517.739.542
2020/ Toplam	53.782.649.833	550.984.535	1,02	67.866.772.193	723.954.514	1,07	1.274.939.049
2020/ Ocak-Mart	14.531.198.571	136.457.134	0.94	19.096.069.877	210.685.002	1.10	347.142.136
2021/ Ocak-Mart	15.438.390.640	139.027.629	0.90	18.082.069.945	255.805.060	1.41	394.832.689

TÜRKİYE’NİN PORTEKİZ’E İHRACATI_(İNE)

Sıra	GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2019 (Avro)	2020 (Avro)	Ülke içindeki Payı (%)	Değişim (%)
1	5205	PAMUK İPLİĞİ(AĞIRLIK =>%85 PAMUK TOPTAN)	69.608.984	50.166.243	6,93	-27,93
2	8703	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE ESAS İTİBARIYLA İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ DİĞER MOTORLU TAŞITLAR (YARIŞ OTOLARI DAHİL)	105.807.178	46.082.089	6,37	-56,45
3	7210	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİK TEN YASSI HADDE MAMULLERİ, GENİŞLİĞİ 600 MM VEYA DAHA FAZLA OLANLAR (KAPLA	56.773.987	45.421.391	6,27	-20,00
4	2836	KARBONAT; PEROKSİKARBONAT; AMONYUM KARBONAT İÇEREN TİCARİ AMONYUM KARBONAT	33.975.443	37.822.986	5,22	11,32
5	7208	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİK TEN YASSI HADDE MAMULLERİ, GENİŞLİĞİ 600 MM VEYA DAHA FAZLA OLANLAR (KAPLA	103.026.121	34.414.178	4,75	-66,60
6	8704	EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	59.479.918	31.558.676	4,36	-46,94
7	8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	31.329.893	27.375.905	3,78	-12,62
8	8701	TRAKTÖRLER	8.181.386	24.280.059	3,35	196,77
9	2902	SİKLİK HİDROKARBONLAR	18.172.301	18.655.470	2,58	2,66
10	0302	BALIKLAR (TAZE VEYA SOĞUTULMUŞ)	12.349.273	16.679.394	2,30	35,06
		Liste Toplamı	498.704.484	332.456.391	45,92	
		Ülke Toplamı	961.911.199	723.954.514	100,00	

TÜRKİYE’NİN PORTEKİZDEN İTHALATI

Sıra	GTIP 4 lü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2019 (Avro)	2020 (Avro)	Ülke içindeki Payı (%)	Değişim (%)
1	8703	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE ESAS İTİBARIYLA İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ DİĞER MOTORLU TAŞITLAR	51.901.129	137.152.422	24,89	164,26
2	2917	POLİKARBOKSİLİK ASİTLER, ANHİDRİTLERİ, HALOJENÜRLERİ VE TÜREVLERİ	152.461.050	97.320.171	17,66	-36,17
3	4802	SIVANMAMIŞ KAĞIT VE KARTON VE HER BOYUTTA PERFORE EDİLMEMİŞ DELİKLİ KART VE DELİKLİ ŞERİT KAĞIT	75.997.713	67.664.417	12,28	-10,97
4	4703	SODALI VEYA SÜLFATLI KİMYASAL ODUN HAMURU	55.684.519	66.340.317	12,04	19,14
5	4205	TABİİ VEYA TERKİP YOLUYLA ELDE EDİLEN DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	18.331.247	21.751.882	3,95	18,66
6	3901	ETİLEN POLİMERLERİ	15.034.902	9.119.067	1,66	-39,35
7	9401	OTURMAYA MAHSUS MOBİLYALAR VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	5.299.927	8.935.201	1,62	68,59
8	3806	KALOFANLAR, REÇİNE ASİTLERİ,	8.245.326	8.215.957	1,49	-0,36
9	8443	BASKI YAPMAYA MAHSUS MAKİNALAR; KOPYALAMA VE FAKS MAKİNALARI; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	4.252.791	7.996.045	1,45	88,02
10	3904	VİNİL Klorür,HALOJENLİ DİĞER OLEFİN POLİMERLERİ	2.645.822	4.899.834	0,89	85,19
		Liste Toplamı	389.854.426	429.395.313	77,93	10,14
		Ülke Toplamı	555.828.343	550.984.535	100%	

YATIRIMLAR: DÜNYA BANKASI İŞ YAPMA RAPORU

Dünya Ekonomik Forumu Küresel Rekabetçilik 2020 Raporu Portekiz bir önceki yıldaki sıralamasını koruyarak 141 ülke arasında 34. sırada yer almıştır.

Portekiz tarafından 80 ülke ile Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları imzalanmış olup, halihazırda 78 anlaşma yürürlükte bulunmaktadır

Portekiz tarafından imzalanmış olan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarına ilişkin bilgilere aşağıda belirtilen ilgili internet adresinden ulaşmak mümkün bulunmaktadır:<http://www.portugalglobal.pt/PT/Biblioteca/Paginas/Detail.aspx?documentId={6835394F-BFFE-454C-8762-3DBC18BE676B}>

Göstergeler	DB2020	DB2019	DB2018
Genel Sıralama	39	34	29
İş kurma	63	57	48
İnşaat ruhsatı işlemleri	60	60	32
Elektrik bağlantısına erişim	52	32	58
Gayrimenkul tescili	35	36	28
Krediye erişim	119	112	105
Azınlık yatırımcıların korunması	61	64	57
Vergi ödeme	43	39	38
Sınır ötesi ticaret	1	1	1
Sözleşmelerin uygulanması	38	35	19
Tasfiye işlemleri	15	16	15

YATIRIMLAR

Şirket Kurulumu ile ilgili Esaslar; Portekiz’de şirket kuruluşuna ilişkin mevzuat temel olarak 2 Eylül 1986 tarihli ve 262/86 sayılı Kararname ile onaylanan ve Kasım 1986 dan beri yürürlükte olan Ticaret Şirketleri Kanunu ile düzenlenmiş olup, anılan mevzuatta zaman içinde değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca, bazı özel tip ticari işletmelerin (holding şirketlerine ilişkin rejim gibi) hukuki statüsünü düzenleyen özel birtakım hukuki düzenlemeler de bulunmaktadır. Merkezi Portekiz’de yer alan yerli ve yabancı tüm şirketler bu Kanuna göre kurulur.

En yaygın şirket tipleri aşağıda belirtilmektedir:

- **2 Ortaklı veya Tek kişilik Limited Şirket (Sociedade por Quotas), Ticari** ünvanlarında Unipessol veya “LDA” ibaresi yer almaktadır. Asgari sermmaye miktarları temsili niteliktedir.
- **Anonim şirket (Sociedade Anónima):** En az beş ortaklı olarak kurulmakta olup, ortakların sınırlı sorumluluğu bulunmaktadır. Anonim şirket ortağının tüzel kişi olması halinde tek ortaklı olarak da kurulabilmektedir. Asgari sermaye miktarı 50.000 Euro’dur. Nakit sermaye miktarının %70’i beş yıl ertelenebilmektedir. Ticari unvanda “S.A” ibaresi yer almaktadır.

KURUMLAR VERGİSİ (STANDART %21)

KURUMLAR VERGİSİ	Anakara	Madeira	Azorlar
Standart oran	% 21	% 21	% 16,8
Ara oran	%17 (Vergilendirilebilir gelir 15.000 Euro'ya kadar olan kısım için) % 21 (kalan kısım için)	% 17 (Vergilendirilebilir gelir 15.000 Euro'ya kadar olan kısım için) % 21 (kalan kısım için)	% 13 (Vergilendirilebilir gelir 15.000 Euro'ya kadar olan kısım için) % 16,8 (kalan kısım için)

- Madeira Serbest Bölgesi Vergi Avantajları
- <http://www.ibc-madeira.com/en/>
- MIBC temel olarak üç yatırım sektörünü kapsamaktadır: Endüstriyel Serbest Ticaret Bölgesi, Uluslararası Gemi Sicili (MAR) ve Uluslararası Hizmetler. Anılan sektörlerde ticaret, danışmanlık ve pazarlama faaliyetleri; e-business ve telekomunikasyon; sanayi parkı içinde imalat, montaj ve antrepo faaliyetleri, ticari gemi ve yatların MAR'a kaydı, gemicilik gibi faaliyetler gerçekleştirilebilmektedir.

GELİR VERGİSİ

- **GELİR VERGİSİ (%14,5-48)**
- 12 ayda 183 gün veya üzerinde Portekiz’de bulunan gerçek kişiler veya temel ikametgahı Portekiz’de olanlar Portekiz’de yerleşik olarak kabul edilmektedir.
- *Kişisel Gelir Vergisi (IRS- Imposto sobre o Rendimento de Pessoas Singulares):* Portekiz’de yerleşik kişiler dünya genelinde elde ettikleri gelirleri üzerinden %14,5 ile %48 arasında değişen oranda (beş dilim) kişisel gelir vergisine tabidir.
- Girişimcilerin, yatırımcıların ve uzman profesyonellerin ikametgahının Portekiz’e taşınmasına yönelik olarak mutaat olmayan ikamet “*non-habitual residence*” adı altında bir vergi rejimi yürürlükte dir.
- Kriterleri sağlayan ve anılan rejim kapsamında kaydı kabul edilen kişilerin belirlenmiş olan bilimsel, sanatsal ve teknik nitelikteki (mimar, doktor, tasarımcı, araştırmacı gibi) yüksek katma değerli faaliyetlerinden elde ettikleri gelirler 10 yıl boyunca %20 sabit vergi oranına tabi bulunmaktadır.

KDV (IVA)

	Anakara	Madeira	Azorlar
Standart	% 23	% 22	% 18
Ara oran*	% 13	% 12	% 9
İndirilmiş**	% 6	% 5	% 4

- AB'nin KDV Direktifleri uygulanmaktadır.
- Ara oran; KDV Kanunu'nun eki Ek II'de belirtilen mal ve hizmetlere uygulanmaktadır. (bazı gıda ürünleri, şarap, bazı tarımsal makinalar, eğlence biletleri gibi)
- **İndirilmiş oran; KDV Kanunu'nun eki Ek I'de belirtilen mal ve hizmetlere uygulanmaktadır. (bazı gıda ürünleri, eczacılık ve sağlık ürünleri, tarımsal ürünler, yolcu taşıma, otel konaklama gibi)
- Finans ve sigorta işlemleri, sağlık hizmetleri, eğitim hizmetleri ve kiralama işlemleri KDV'den muaf tutulmuştur

ŞİRKET KURULUŞU

- (i) “Tek Durak” Yöntemi (Empresa Na Hora): 8 Temmuz 2005 tarihli ve 111/2005 sayılı Kararname ile onaylanmıştır. Halihazırda en çok tercih edilen yöntem olup gerekli bütün evrakların hazır olması durumunda şirketin bir saatten kısa bir sürede kurulmasına imkan sağlamaktadır. Bütün prosedürler şirketin adresinden bağımsız olarak, ülke genelinde pek çok noktada yer alan tek durak ofislerinde yapılmakta ve şirket tescili gerçekleştirilmektedir. (info.portaldaempresa@ama.pt.)
- Müracaat edilebilecek tek durak ofislerinin iletişim bilgilerine [“http://www.empresanahora.mj.pt/ENH/sections/EN_contacts”](http://www.empresanahora.mj.pt/ENH/sections/EN_contacts) internet adresinden ulaşmak mümkün bulunmaktadır.
- (ii) On-line Yöntem (Empresa Online): 29 Haziran 2006 ve 125/2006 sayılı Kararname ile onaylanan söz konusu yöntem şirketin internet üzerinden kuruluşuna imkan sağlamakta olup, kuruluş işlemleri bir veya iki gün sürmektedir. Söz konusu hizmete erişim [“https://bde.portaldocidadao.pt/evo/landingpage.aspx”](https://bde.portaldocidadao.pt/evo/landingpage.aspx) internet sitesi üzerinden gerçekleştirilmektedir.
- (iii) Geleneksel yöntem

YATIRIMLAR

YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

Portekiz’de yabancı sermayeye yönelik genel olarak herhangi bir kısıtlama veya ayrımcılık bulunmamaktadır. Zorunlu Portekizli bir hissedarın olmasına yönelik bir koşul ya da karların veya kar paylarının sermayenin kendi ülkesine götürülmesiyle ilgili olarak bir sınırlama da bulunmamaktadır.

Yabancı yatırımcıya uygulanacak kurallar ulusal yatırımlara uygulanan kurallar ile aynı olup, yabancı yatırım için herhangi bir özel kayıt veya bir kuruma bildirim zorunluluğu (belirli faaliyetler için zorunlu kayıt yükümlülüğü veya düzenleyici yükümlülüklerle uygunluk halleri saklı kalmak kaydıyla) bulunmamaktadır.

Portekiz’de yerleşik olmayan hissedarların Portekiz vergi numarası alması gerekmektedir. AB ülkelerinde yerleşik olmayan hissedarların vergi idareleri ile ilgili hususlarla ilgilenmek üzere Portekiz’de yerleşik bir temsilci ataması gerekmektedir.

YABANCI YATIRIMLAR

- Portekiz Merkez Bankası verilerine göre 2020 yılı sonu itibariyle Portekiz'in doğrudan yabancı sermaye (FDI) stok değeri 149,6 milyar Avrodur.

	2020 (Değer)	2020 (pay)
Toplam	149,585	100%
Hollanda	31,125	20,80%
İspanya	30,772	20,57%
Lüksemburg	27,210	18,19%
Fransa	11,848	7,92%
İngiltere	9,267	6,19%
Almanya	5,264	3,51%
İsviçre	2,987	1,99%
ÇHC	2,705	1,80%
Angola	2,155	1,44%
Brezilya	2,132	1,42%

BAŞLICA TÜRK YATIRIMLARI

- CİMPOR Portugal SGPS SA./OYAK –Çimento
- YILPORT-Liman İşletmeciliği
- Global Liman İşletmeleri A.Ş.-Kruvaziyer Terminalleri İşletmecisi
- Esan Eczacıbaşı Endüstriyel Hammaddeler San. ve Tic. A.Ş.: Maden Arama ve işletme
- Abdi İbrahim İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş., İlaç
- Beta Optik
- DAP Yapı A.Ş.-Müteahhitlik
- BEKO Portugal Home Appliances LDA.
- Optylon-Krea –Gayrimenkul Geliştirme Faaliyetleri
- FARK Holding-Otel
- Arkas Denizcilik ve Nakliyat A.Ş, lojistik
- Barsan Lojistik A.Ş.

YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

- Niteliği itibariyle kamu hizmeti olarak görülen bazı ekonomik faaliyetler ile ilgili olarak yerli ve yabancı yatırımcılar doğrudan su yönetimi, posta, deniz ve demiryolu taşımacılığı, liman işletimi gibi ekonomik faaliyet alanlarında faaliyette bulunulamaz. Bunun için iç hukuktan doğan bazı kısıtlamalar bulunmaktadır. Söz konusu alanlarda faaliyette bulunmak için hükümet tarafından idari bir sözleşme ile yetkilendirilmek gerekmektedir. Söz konusu alanlarda imtiyaz sözleşmesi aracılığıyla yabancılar da faaliyette bulunabilmek mümkündür.
- Portekiz’de yabancıların gayrimenkul edinmelerine ilişkin bir kısıtlama bulunmamaktadır. Nitekim, Portekiz’e yatırım çekmek amacıyla “Altın Oturma İzni Programı (Golden Residence Permit Programme)” ile 2012 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.
- 2012 yılından 2021 yılı Şubat ayı sonuna kadar toplam 9.544 adet altın vize düzenlenmiş olup, yaklaşık 5,7 milyar Euro tutarında yatırım sağlanmıştır. Söz konusu toplam yatırım tutarının 600 milyon Euro tutarı sermaye transferi yoluyla sağlanırken; yaklaşık 5,1 milyar Euro tutarı gayrimenkul alımı yoluyla sağlanmıştır. Düzenlenen vizeler açısından Çin (4837) adet) ilk sırada yer alırken, anılan ülkeyi Brezilya (1001 adet), G. Afrika (397 adet), Rusya (366 adet) ve Türkiye (456 adet) takip etmiştir.
- <https://www.sef.pt/en/pages/conteudo-detalle.aspx?nID=21>

YATIRIM TEŞVİKLERİ

- Portekiz’de ticaret ve yatırımların geliştirilmesi ve teşvik edilmesi için temel kurum Portekiz Ticaret ve Yatırım Ajansı (AICEP)’dir. AICEP 25 milyon Euro ve üzerindeki yatırım projeleri veya 75 milyon Euro’nun üzeri ciroya sahip şirketler için ilgili irtibat noktasıdır.
- <https://www.portugalglobal.pt/EN/Pages/Index.aspx>
- Söz konusu eşik değerlerin altında kalan yatırım projeleri için AICEP tarafından ön değerlendirme yapılmakta, ardından yatırımcılar teknik destek sağlayan IAPMEI (Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri ve İnovasyonu Destekleme Kurumu) gibi kurumlara yönlendirilmektedir.
- 2020 yılı sonuna kadar uygulanan önemli büyük teşvikler, süresi dolmuştur ve henüz yenilenmemiştir.

VERGİ MUAFİYET VE İSTİSNALARI

- Yatırım Vergi Kanunu kapsamında aşağıdaki belirtilen teşvik sistemleri ve rejimleri düzenlenmektedir:
- -Üretken Yatırımlara Yönelik Vergi Avantajı Rejimi
- -Yatırımların Teşvikine Yönelik Vergi Rejimi (RFAI)
- -Ar-Ge'ye Yönelik Mali Teşvik Sistemi
- -Dağıtılmamış Kazançların ve Yeniden Yatırılmış Kazançların İndirimi Rejimi (DLRR)

DEĞERLENDİRME

1-SORUNLAR

- Türk şirketlerinin Portekiz pazarına girişte halihazırdaki en temel sorun uçuş kısıtlamaları sebebiyle vize işlemlerinden kaynaklamaktadır. Türk firmalarının Portekiz’de ofis açmaları durumunda görevlendirecekleri çalışanların oturma ve çalışma iznine sahip olması gerekmektedir,
- Kamu idarelerindeki bürokratik işlemler ve süreçlerin yavaşlığı, özellikle inşaatla bağlı izinler firmalarımız tarafından dile getirilmektedir. Ülkemiz ürünleri Portekiz pazarında daha çok distribütörler aracılığıyla yer almaktadır. Ülkemiz markalarının Portekiz’de mağazalaşmamış olmasının, ülkemiz ürünlerinin ve markalarının Portekiz pazarında yeterince tanınmamasında bir etken olduğu değerlendirilmektedir. Türk malı imajının tanıtılması ve yerleştirilmesi çalışmalarının Portekiz pazarında önem arz ettiği değerlendirilmektedir.
- Çok güçlü sendikal hareketler de yine karşılaşılan sorunlar arasındadır.
- Ülkemiz ürünlerinin ve markalarının Portekiz pazarında İspanya, Almanya, İtalya ve Fransa menşeli ürünler kadar bilinmediği, yeterince tanınmadığı değerlendirilmektedir. Portekiz’in daha çok geleneksel pazarları ile ticaret yapma yönünde bir ticari kültürünün bulunduğu gözlenmektedir.

2-FIRSATLAR

- Ülkemiz firmalarının Portekiz firmaları ile yapacakları işbirlikleri Afrika ve Latin Amerika ülkeleri pazarlarına girişte firmalarımıza avantajlar ve yeni iş birliği imkanları sağlayabilecektir. İki ülke müteahhitlik sektörü arasında üçüncü ülke pazarlarında proje ortaklığı, taşeron ve tamamlayıcı işbirlikleri (sub-contracting) ve tedarik imkanları da dahil olmak üzere işbirliği imkanlarının da değerlendirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Portekizce Konuşan Ülkeler Topluluğu'nun (Portekiz, Angola, Brezilya, Mozambik, Cabo Verde, Gine Bissau, Sao Tome e Principe, Doğu Timor, Ekvator Ginesi) başlıca itici güçlerindendir.
- Portekizcenin Dünyanın en çok konuşulan 5. Dili olarak ekonomik gücü üzerinde çalışılması gereken bir coğrafyadır. Portekiz açısından söz konusu ülkeler siyasi, ticari ve kültürel bağları dolayısıyla önem taşımaktadır.
- Yapılacak yerel ortaklıkların bu pazarlara da kapı aralayacağı değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE İLE TİCARET

Fırsatlar-Tehditler

GÜÇLÜ YÖNLER

- Diğer AB üyesi ülkelere göre daha az maliyetli, daha kaliteli bir yaşam
- Yenilenebilir Enerjinin maksimum kullanımı
- Amerikaya coğrafi yakınlık ve Portekizce Konuşan Ülkelerle sıkı bağların oluşu
- Yabancılar karşı sempatik tutum

FIRSATLAR

- AB fonları ile iç pazarda canlanma beklentisi
- Süerklilik arz eden Restorasyon ihtiyacı
- Turizm yatırımları
- Portekiz pazarını İspanya ve Portekizce konuşan ülkelerle birlikte düşünmek

ZAYIF YÖNLER

- COVID kaynaklı ekonomik krizin etkileri
- Vergi oranlarının yüksekliği
- Bürokrasinin ağır işlemesi
- Tüketim alışkanlıklarının hızlı tüketime yönelik olmayışı
- Düşük verimlilik

TEHDİTLER

- AB içi ticaretin özellikle İspanya'nın coğrafi yakınlık sebebiyle pazarı domine etmesi

3-ÖNEMLİ SEKTÖRLER ve POTANSİYELİMİZ

- 1-Otomotiv ve Yedek Parça
- 2012 de 163.000 araç üretilirken 2020 yılında 350.000 araç üretilmiştir. Toyota, Volkswagen Autoeuropa,Citroen- Peugeot Psa, Mitsubishi Fuso Trucks (12 farklı model)-Volkswagen ülkedeki en büyük yabancı sanayi yatırıımıdır.
- Yan sanayide 8,6 milyar avroluk ihracat.
- Türkiye ithalat yapılan ülkeler arasında %0,8 lik payla 15. sırada.
- 2-Hizmet İhracatı -BT Sektörü
- Portekiz'in 5 milyar dolarlık Bilgi teknolojileri pazarındaki büyümesi, bulut bilişim, büyük veri ve analitik, siber güvenlik çözümleri, mobil ve sosyal işletme sektörlerine olan ilgiyle hızla genişlemeye devam etmektedir. Portekizce konuşulan pek çok ülkelerde güçlü bir varlığı olan bir dizi Portekizli BİT şirketi bulunmaktadır.

3-ÖNEMLİ SEKTÖRLER ve POTANSİYELİMİZ

- Sineste Autoeuropa'dan sonra en büyük yabancı yatırım olacak Veri Depolama Merkezi kuruluyor.
- Bulut, veri analizi ve yazılım geliştirme ülkenin dijital ekonomiye geçişe ayıracağı AB fonları göznüne alındığında önemli fırsatlar olarak görülebilir.
- 3-E-Ticaret-Dijital geçiş hedefiyle firmalara destekler sağlanacak.B2B e ticaret artacaktır.
- 4--Havacılık ve Savunma Kümelenmesi
- Ülkemizin havacılık ve savunma konusundaki yetkinliği iş birliği olanakları yaratabilir.
- Havacılık bakım sektörü de önem kazanan sektörlerdendir.
- Aero Sistemleri,Denizcilik Sistemleri,Bakım, Onarım ve Operasyonlar, Savunma Elektronikleri ve havadan İtfaiye alt sektörler olarak değerlendirilmelidir.
- Ülkemizin havacılık ve savunma konusundaki yetkinliği iş birliği olanakları yaratabilir. .

3-ÖNEMLİ SEKTÖRLER ve POTANSİYELİMİZ

5-Tekstil ve Hazır Giyim

- İmalat sanayi üretiminin % 9 unu temsil etmektedir, yılda 70 milyon çiftt ayakkabı üretiliyor.
- Portekiz toplam ihracatının %10 unu temsil etmektedir.
- Tasarıma ve tamamlayıcı ürünlere yoğunlaşmak önemlidir.

6-Sağlık Sektörü (AB Fonlarıyla yeniden yapılandırılacak)

7-Müteahhitlik

- Ülkede süreklilik arz eden restorasyon ihtiyacı, AB Fonları kapsamında planlanan konut yapımı ve binalarda enerji verimliliğin artırılmasına dönük planlar.
- Ülkemizin güçlü müteahhitlik sektörünün uluslararası ortaklıklarda edinmiş oldukları tecrübeler doğrultusunda, Portekiz ile üçüncü ülkelerde-özellikle Portekizce konuşan ülkelerle- yakın işbirliği yaparak ortak yatırımlara imza atabilecekleri değerlendirilmektedir ancak bu konuda Portekizli şirketlerle gerçekleştirilecek ortaklıkların idari izinler konusunda yaşanan mevcut sıkıntıları hafifletebileceği değerlendirilmektedir.

Adana İhracatında Öne Çıkan Sektörler

I. Plastik ve Kauçuk İthalatı (2020/Euro)

TOPLAM	4.157.038.601
İSPANYA	1.581.070.891
ALMANYA	565.851.536
FRANSA	274.978.046
HOLLANDA	266.811.343
İTALYA	234.492.930
BELÇİKA	188.655.915
ÇİN	149.844.141
KORE	70.751.754
HİNDİSTAN	70.265.942
BİRLEŞİK KRALLIK	59.530.994
TÜRKİYE	51.216.683
POLONYA	47.241.060
ABD	40.954.157

- Etilen polimerleri, ilk şekillerde
- Propilen veya diğer olefinlerin polimerleri, ilk şekillerde
- Poliasetaller, diğer polieterler ve epoksi reçineler, ilk şekillerde; polikarbonatlar, alkid reçineler, alilik polyesterler ve diğer polyesterler, birincil formda
- Plastik borular ve aksesuarları, örneğin eklemler, dirsekler, flanşlar, bağlantı parçaları
- Takviye edilmemiş veya lamine edilmemiş, desteksiz veya diğer malzemelerle ilişkilendirilmemiş, yalnızca yüzeyde işlenmemiş veya kare veya dikdörtgen şeklinde kesilmiş, gözenekli olmayan plastikten levhalar, filmler, şeritler ve folyolar (kendinden yapışkanlı ve 3918 pozisyonundaki yer, duvar veya tavan kaplamaları hariç)
- Plastikten eşya taşıma veya ambalajlama; plastik kapları kapatmak için tıplar, kapaklar, kapaklar ve diğer cihazlar
- Diğerleri:
- 3901 ila 3914 pozisyonlarında yer alan plastikten eşya ve diğer maddelerden eşya (başka yerde olmayan)

Plastik İthalatı (2020/Euro)

Ürün	Dünya	Türkiye
Plastikten levhalar, filmler, folyolar, bantlar, şeritler ve diğer düz şekiller veya sadece kare veya dikdörtgen şeklinde kesilmiş (kendinden yapışkanlı ürünler ve 3918 pozisyonundaki yer, duvar ve tavan kaplamaları hariç)(rulo halinde olsun olmasın)	260.025.798	8.395.760
Stiren polimerleri, ilk şekillerde	130.496.746	5.439.004
Poliasetaller, diğer polieterler ve epoksit reçineleri, ilk şekillerde; polikarbonatlar, alkid reçineler, polialil esterler ve diğer polyesterler	385.982.381	4.380.749
Etilen polimerleri, ilk şekillerde	308.393.054	3.515.192
Plastikten borular, borular ve hortumlar ve bunlara ilişkin bağlantı parçaları, örneğin eklemler, dirsekler, flanşlar	168.645.098	3.073.192
3901 ila 3914 pozisyonlarında yer alan plastikten eşya ve diğer maddelerden eşya,	441.318.780	2.652.635
Malların, plastiklerin taşınması veya paketlenmesi için eşyalar; plastik tıplar, kapaklar, kapaklar ve diğer kapaklar	259.539.351	2.092.238
Akrilik polimerler, ilk şekillerde	64.648.005	2.018.739
Takviyeli, lamine edilmiş, desteklenmiş veya benzer şekilde diğer malzemelerle veya hücresel plastikten, işlenmemiş veya sadece yüzeyde işlenmiş veya sadece kare veya dikdörtgen şeklinde kesilmiş plakalar, levhalar, filmler, folyolar ve şeritler (kendinden yapışkanlı ürünler hariç)	152.992.638	1.507.102
Plastiklerden inşaat malzemeleri	81.874.480	1.470.051
plastikten yapılmış kaplar, mutfak eşyaları, diğer ev eşyaları ve tuvalet eşyaları (banyolar, duşlar, lavabolar, bideler, klozetler, oturaklar ve örtüler, sifon rezervuarları ve benzeri sağlık gereçleri hariç)	83.019.821	1.348.374
Amino reçineler, fenolik reçineler ve poliüretanlar, birincil şekillerde	82.297.983	1.068.329
Plastikten banyolar, duşlar, lavabolar, lavabolar, bideler, klozetler, oturma yerleri ve kapakları, sifon rezervuarları ve benzeri sağlık gereçleri	39.594.638	1.028.268
Poliamidler, ilk şekillerde	55.128.815	1.024.485
Propilen veya diğer olefinlerin polimerleri, ilk şekillerde	398.010.771	785.470
Vinil asetat veya diğer vinil esterlerin polimerleri, birincil şekillerde; diğer vinil polimerler, ilk şekillerde	30.092.694	692.854
Plastikten kendinden yapışkanlı levhalar, levhalar, filmler, folyolar, bantlar, şeritler ve diğer düz şekiller (rulo halinde olsun olmasın) (3918 pozisyonundaki yer, duvar ve tavan kaplamaları hariç)	88.702.178	193.926

II-Tekstil İthalatı Başlıca Ülkeler (2020/Euro)

MİLYON (avro)	2019	2020	DEĞİŞİM
İSPANYA	1.594	1.216	-23,7%
ÇHC	354	496	40,2%
İTALYA	529	417	-21,3%
ALMANYA	322	264	-18,2
FRANSA	272	236	-13,2%
HİNDİSTAN	232	209	-9,7%
PAKİSTAN	141	130	-7,4%
HOLLANDA	155	124	-20,0%
TÜRKİYE	144	121	-15,6%
BELÇİKA	102	86	-15,9%
BİRLEŞİK KRALLIK	598	513	-14,2%
Intra UE (28)	3.220	2.476	0,4%
Extra UE (28)	1.223	1.336	16,3%
DÜNYA	4.443	3.812	4,3%

Tekstil İthalatında Ana Mal Grupları (2019-2020/Euro)

		2019	2020	DEĞİŞİM
50	İpek	8,4	4,9	-41,50%
51	<u>Yapağı Ve Yün, İnce Veya Kaba Se</u>	129,9	82,6	-36,40%
52	Pamuk	525,9	462,7	-12,00%
53	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeri	70,5	59,9	-15,00%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeri	361	286	-20,80%
55	S Sentetik Ve Su Votka, Keçe Ve D	286,9	205,9	-28,20%
56	<u>Votka, Keçe Ve Dokunmamış Mer</u>	115,8	117,2	1,20%
57	Halı ve Dokumaya elverişli madde	76,1	64	-15,90%
58	Özel Dokunmuş Mensucat; Tufte	50,1	45	-10,10%
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış v	146,4	124,3	-15,10%
60	Örme veya Kroşe Eşya	126,8	85,2	-32,80%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve	1.160,30	920,4	-20,70%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan G	1.188,50	896,5	-24,60%
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden	196,4	457,6	132,90%
	Toplam	4.443,10	3.812,20	-14,20%

Ülkemizden ve Dünyadan Tekstil İthalatı (2020/Euro)

	2020		2019	
	Toplam	Türkiye	Toplam	Türkiye
İpek	5.138.183	63.065	8.394.024	148.954
Yün, ince veya kaba hayvan kılı; at kılı ipliği ve dokuma kumaş	81.922.677	1.110.049	129.894.138	2.023.379
Pamuk	464.015.213	61.674.482	525.929.001	82.082.776
Diğer bitkisel tekstil lifleri; kağıt ipliği ve kağıt ipliğinden dokuma kumaşlar	61.160.417	512.309	70.477.622	1.539.560
İnsan yapımı filamentler; insan yapımı tekstil malzemelerinin şeritleri ve benzerleri	285.445.773	12.162.993	361.033.390	13.731.312
Suni ve sentetik kesikli lifler	205.440.849	6.871.187	286.929.560	12.666.351
Vatka, keçe ve dokunmamış; özel iplikler; sicim, kordon, halat ve halatlar ve bunlardan eşya	116.745.135	10.543.968	115.767.331	8.248.215
Halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları	64.545.158	3.186.562	76.081.891	3.581.486
Özel dokuma kumaşlar;	44.783.376	2.905.476	50.108.132	1.467.630
Emdirilmiş, kaplanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş tekstil kumaşları; endüstriyel kullanıma uygun türden tekstil ürünleri	122.774.273	2.947.380	146.404.542	4.162.799
Örme veya tığ işi kumaşlar	84.269.774	4.384.038	126.836.691	4.986.494
Örme veya tığ işi giyim eşyası ve aksesuarı	912.318.589	3.207.422	1.160.337.481	3.279.011
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	891.320.292	7.234.055	1.188.480.272	3.829.297
Diğer hazır tekstil ürünleri; setleri; yıpranmış giysiler ve yıpranmış tekstil ürünleri; paçavras	458.199.964	4.690.185	196.429.133	2.193.883
Toplam	3.798.079.673	121.493.171	4.443.103.208	143.941.147

III.Metal İthalatında Başlıca Ülkeler (2020/Euro)

TOPLAM (2020-avro)	5.288.624.500
İSPANYA	2.258.881.444
ALMANYA	483.329.008
İTALYA	396.946.645
FRANSA	339.590.307
HOLLANDA	221.277.885
ÇHC	217.867.021
BİRLEŞİK KRALLIK	167.706.315
TÜRKİYE	141.795.987
BELÇİKA	130.356.444
BREZİLYA	99.653.837
HİNDİSTAN	83.706.792
KORE	77.850.281
İSVEÇ	61.516.738

	2020	
	Toplam	Türkiye
	5.688.224.500	141.795.987
Demir ve Çelik	2.096.204.771	98.353.879
Demir veya çelikten eşya	1.134.452.455	24.101.889
Bakır ve bakırdan eşya	734.760.137	12.762.037
Nikel ve nikelden eşya	469.696.542	1.990.138
Aluminium ve alüminyumdan eşya	435.962.653	3.925.133
kurşun ve kurşundan eşya	241.769.548	442.377
çinko ve çinkodan eşya	74.705.337	0
kalay ve kalaydan eşya	49.520.638	200.162
Diğer baz metaller	21.676.968	0
Metal tabanlı aletler, aletler, çatal bıçak takımları, kaşıklar ve çatallar; adi metalin parçaları	17.830.096	0
Muhtelif baz metal eşyalar	12.045.355	20.372

POTANSİYEL SANAYİ ÜRÜNLERİ

- İlaç-Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar(TR %0,21)
- Otomotiv ve yan sanayii-Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, (TR. Payı % 10); traktörler
- Mobilya-oturmaya mahsus mobilyalar ve aksam ve parçaları (%0,51)
- Elektrikli Kablolar –izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrikli iletkenler (TR %1,67)
- Medikal cihazlar-tıpta cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan cihazlar(TR %0,05)
- Monitörler, projektörler, televizyon alıcı cihazları (TR payı % 0,63)
- Beyaz eşya, buzdolapları, dondurucular (% 5,4)
- Hazır Giyim-örme kazak, süveter, t-shirt, fanila, atlet,erkek ve çocuklar için takım elbise,(%0,32)
- Demir çelik, demir çelikten eşya (TR pay %0,7)
- İnşaat -adi metallerden donanım, kapı, pencere,(TR payı % 0,41)
- İş ve maden makineleri-aksam ve parçaları (TR payı %0,67)

POTANSİYEL TARIM ÜRÜNLERİ

- Deniz Ürünleri-Balıklar, taze veya soğutulmuş (TR Payı %3,65-GV 0,1)
- Deniz Ürünleri-Balıklar dondurulmuş(TR payı %0,19-GV 0)
- Meyveler– incir, hurma, ananas, avokado, guava armudu, mango(TR Payı %0,067-GV 0)
- Meyveler- Üzümler (Taze ve kurutulmuş TR payı % 4, GV 0)
- Meyve suyu-(TR Payı %1,12-GV 6,7)
- Konserve Meyve, sebze –Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri-TR payı 0,17; GV 0,7)
- Bitkiler-Diğer canlı bitkiler, aşı kalem ve gözleri, mantar miselleri (TR Payı %1,5, GV 0)

Faydalı Linkler

- www.kolayihracat.gov.tr
- <https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>
- TARIC
- https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

TENDERS

- <https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>
- <https://www.portugalgloba.pt/EN/Pages/Index.aspx> (AICEP)

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TEŞEKKÜRLER
Lizbon Ticaret Müşavirliği
